

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเข้าใจ ความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังในการอ่านข้อความที่ต่อเนื่องที่เชื่อมโยงกันด้วยเครื่องหมายรูปเรื่อง 4 ชนิดคือ

1. หน่วยอ้างอิง (reference)
2. คำแทน (substitution)
3. การละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ (ellipsis)
4. เครื่องหมายทางศัพท์ (lexical cohesion)

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2524 ในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง (สหศึกษา) ทั้ง 5 ท้องที่การศึกษาซึ่งสุ่มอย่างง่ายมาห้องละ 2 โรงเรียน ได้จำนวน 10 โรงเรียน แล้วสุ่มนักเรียนในแต่ละโรงเรียนโดยวิธีสุ่มแบบง่ายโรงเรียนละ 40 คน ทั้งนี้โดยสุ่มนักเรียนให้ครอบคลุมทุกโปรแกรม ได้ตัวอย่างประชากรจำนวน 400 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบวัดความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลัง 1 ฉบับ แยกออกเป็นตอน ๆ จำนวน 6 ตอน แต่ละตอนประกอบด้วยข้อความซึ่งมีความยาวระหว่าง 500 - 1,000 คำ ในแต่ละข้อความประกอบไปด้วย หน่วยอ้างอิง คำแทน การละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ และเครื่องหมายทางศัพท์ กระจายอยู่ทั่วข้อความ โดยมีเส้นใต้ขีดไว้ที่หน่วยอ้างอิง

ที่โครงการจะทดสอบ ท้ายข้อความ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก โดยถามความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังทั้ง 4 แบบ ที่ได้ชี้แจงไว้ในข้อสอบมีคะแนน 12 ข้อ รวมทั้ง 6 ตอนเป็นข้อสอบ 72 ข้อ แบบสอบฉบับนี้ได้นำมาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องของการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และผ่านการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ค่าระดับความยาก และค่าอำนาจจำแนก ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบเท่ากับ .86 ค่าระดับความยากระหว่าง .20-.74 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .15-.66 หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่คัดเลือกไว้ นำมาตรวจให้คะแนนแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบทั้ง 6 ตอน ด้วยวิธี 0 - 1 (Zero-one Method)
2. คิดเทียบการร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำถูกในแต่ละข้อ และคิดเทียบการร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำถูกในแต่ละชนิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลได้ดังนี้

1. ความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังที่เชื่อมโยงกันด้วยหน่วยอ้างอิง (reference) ของนักเรียนค่อนข้างต่ำคือ นักเรียนตอบข้อสอบที่วัดความเข้าใจหน่วยอ้างอิงได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 45.43 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด
2. ความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังที่เชื่อมโยงกันด้วยคำแทน (substitution) ของนักเรียนค่อนข้างต่ำคือ นักเรียนตอบข้อสอบที่วัดความเข้าใจคำแทนได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 47.06 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด
3. ความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังที่เชื่อมโยงกันด้วยการละทิ้งไว้ในฐานที่เข้าใจ (ellipsis) ของนักเรียนค่อนข้างต่ำคือ นักเรียนตอบข้อสอบที่วัดความเข้าใจการละทิ้งได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 45.69 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด
4. ความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังที่เชื่อมโยงกันด้วยเครื่องหมายผูกพันทางศัพท์ (lexical cohesion) ของนักเรียนค่อนข้างต่ำคือ นักเรียนตอบข้อสอบที่วัด

ความเข้าใจเรื่องผูกพันทางศัพท์ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 49.97 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด

5. ความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยนี้อาจสรุปได้ว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าแนวการสอนอ่านภาษาอังกฤษในปัจจุบันยังมิได้มีการเน้นให้นักเรียนได้รู้จักเชื่อมโยงความหมายระหว่างหน่วยอ้างอิงกับหน่วยที่ถูกอ้างอิงซึ่งเป็นหน่วยสำคัญในการให้ความหมาย ครูส่วนใหญ่ยังเน้นความเข้าใจความหมายของคำศัพท์รายคำ ญ ไวยากรณ์ของประโยคแต่ละประโยคในข้อความ หรือใจความหลัก (main idea) ของเรื่อง ครูส่วนใหญ่ลืมไปว่า "ข้อความทั้งข้อความไม่ได้ประกอบไปด้วยใจความหลักเพียงใจความเดียว" ¹ แต่ประกอบไปด้วยข้อมูลสำคัญ ๆ หลาย ๆ ข้อมูลประกอบกัน การที่ผู้อ่านจะได้ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งจะ เป็นหนทางไปสู่ความเข้าใจเรื่องทั้งหมด ผู้อ่านจะต้องอาศัยความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในข้อความโดยเฉพาะความเชื่อมโยงทางความหมายระหว่าง หน่วยอ้างอิงย้อนหลัง (anaphoric cohesive item) กับหน่วยที่ถูกอ้างอิง (presupposition) ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายระหว่างหน่วยทั้งสองได้ ผู้อ่านก็ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลสำคัญ ๆ เข้าเป็นความเข้าใจเรื่องทั้งเรื่องได้ หรือถ้าเชื่อมโยงความหมายระหว่างหน่วยทั้งสองหน่วยอย่างผิด ๆ ความเข้าใจเรื่องทั้งเรื่องก็จะไม่ถูกต้อง

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องและสนับสนุนงานวิจัยของ โนเบอร์ดี้ และบอร์มูธ และคณะ ในแง่ที่ว่า ความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังมีความสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่าน นักเรียนซึ่งเป็น

¹John T. Guthrie, "Story Comprehension," The Reading Teacher, 30 (February 1977) : 577.

เจ้าของภาษาเองก็ยังมีความเข้าใจในเรื่องนี้ค่อนข้างต่ำเหมือนกัน¹ แม้นักเรียนซึ่งเป็นเจ้าของภาษานั้นจะมีความสามารถในการอ่านกลาง และดี ก็ยังมีความเข้าใจในเรื่องนี้ไม่ดังที่เดวิด ฟิงทอใจ² งานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา บาลโพธิ์ และ บุญจรณ์ ฉัตรนะรัชต์ ที่พบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนไทยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ คิดเป็นร้อยละ 43.34³ และ 54.05⁴ จากคะแนนทั้งหมด ทั้งนี้เพราะนักเรียนไทยยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้สิ่งชี้แนะทางไวยากรณ์ (syntactic cues) เป็นเครื่องช่วยในการอ่านคือ นักเรียนไทยเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวนำอนุประโยค และ ปริบท โดยเฉลี่ยร้อยละ 38.95⁵, 42.61, 48.85 และ 51.98⁶ ตามลำดับ หน่วยอ้างอิงย้อนหลังกันนับว่าเป็น

¹John R. Bormuth, Julian Carr, John Manning and David Pearson, "Children's Comprehension of Between-And-Within-Sentence Syntactic Structures," Journal of Educational Psychology 61 (October 1970) : 349.

²Peggy Geralyn Compton Moberly, "Elementary Children's Understanding of Anaphoric Relationships in Connected Discourse," Dissertation Abstracts International 39 (February 1979): 4787-A.

³วัฒนา บาลโพธิ์, "ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวนำอนุประโยค และ ปริบท กับความสามารถในการอ่านเอาความในวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงในวิทยาลัยครูส่วนกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

⁴บุญจรณ์ ฉัตรนะรัชต์, "ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน กับความสามารถในการอ่านเอาความภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่หนึ่ง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).

⁵เรื่องเดียวกัน

⁶วัฒนา บาลโพธิ์, "ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอน..."

สิ่งอื่นและอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีความสัมพันธ์มากที่เกี่ยวตอความเข้าใจในการอ่าน เพราะ
 ผู้อ่านที่ไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลัง ก็ไม่สามารถโยงความหมายระหว่างหน่วย
 อ้างอิงกับหน่วยที่ถูกอ้างอิงย่อมจะเป็นผู้อ่านที่ดีไม่ได้ อาจกล่าวได้ว่ากรณีที่นักเรียนไทยมีความ
 เข้าใจในการอ่านต่ำมีส่วนมาจากนักเรียนไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ของ
 การอ้างอิงย้อนหลัง ทั้งนี้เพราะครูยังไม่ให้ความสำคัญ และสอนความรู้ในด้านนี้ให้กับนักเรียน
 อย่างจริงจัง จึงทำให้นักเรียนไม่มีทักษะในการเชื่อมโยงความหมายระหว่างหน่วยอ้างอิงย้อน
 หลัง และหน่วยที่ถูกอ้างอิง

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผลของความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลัง
 ของนักเรียนค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกรวิจัยของ จอห์นสัน (Johnson)¹ เลสโกลด์
 (Lesgold)² และ บอร์มูธ และคณะ (Bormuth et al.)³ อาจเป็นผลมาจากลักษณะของ
 แบบทดสอบ เพราะในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อความที่มีความยาวไกล เคียงกับข้อความที่นักเรียนจะต้อง
 พบและอ่านอยู่เสมอไม่ว่าจะในห้องเรียนหรือในชีวิตจริง การอ่านข้อความที่มีความยาวและมี
 หน่วยอ้างอิงย้อนหลังหลาย ๆ ชนิดกระจายอยู่ทั่วข้อความอาจจะทำให้เกิดความกำกวมในการ
 แปลความหมายของหน่วยอ้างอิงย้อนหลัง (anaphoric ambiguity) ได้ เพราะย่อมมี
 ความคิด (concepts) อื่น ๆ มาแทรกระหว่างหน่วยอ้างอิงและหน่วยที่ถูกอ้างอิงคู่หนึ่ง ๆ
 จึงอาจทำให้นักเรียนที่ไม่มีความรู้และทักษะในเรื่องความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังอย่างแท้
 จริงเชื่อมโยงความหมายผิด หรือ ไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายได้ ในการอ่านที่แท้จริงใน
 ชีวิตประจำวันผู้อ่านอาจจะประสบปัญหาอย่างน้อยอยู่เสมอ เพราะข้อความที่อ่านส่วนใหญ่ย่อมมี
 ขนาดยาวมากกว่า 2 ประโยค และย่อมประกอบไปด้วยหน่วยอ้างอิงย้อนหลังหลาย ๆ ชนิด

¹Johnson, "Third and Sixth Grade Students' Comprehension..."

²Lesgold, "Variability in Children's Comprehension..."

³Bormuth et al. "Children's Comprehension..."

ปะปนกันอยู่ทั่วข้อความ ตลอดจนมีความคิดอื่น ๆ แทรกอยู่มากมาย ผู้ที่มีความรู้และทักษะที่แท้จริงเท่านั้นจึงจะสามารถเชื่อมโยงความหมายได้ถูกต้อง ส่วนการวิจัยบางเรื่องที่ได้กล่าวแต่ต้นนั้นวัดความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังในระบับข้อความสั้นซึ่งประกอบด้วยประโยคเพียง 2 ประโยคเท่านั้น ในแต่ละข้อความจะมีหน่วยที่ถูกอ้างอิง (antecedent) อยู่ในประโยคแรก ส่วนในประโยคที่สองซึ่งก็คือประโยคสุดท้ายของข้อความก็มีหน่วยอ้างอิงย้อนหลัง (anaphora) ซึ่งมิได้อยู่เพียงชนิดเดียวเท่านั้นบรรจุอยู่ เมื่อข้อความที่บรรจุหน่วยอ้างอิงย้อนหลัง เป็นไปในลักษณะนี้ ผู้อ่านแม้จะไม่มีความรู้และทักษะในเรื่องความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังอย่างแท้จริง ก็จะสามารถเข้าใจได้ง่าย เพราะไม่มีหน่วยความคิดอื่น ๆ แทรกอยู่เลย หน่วยอ้างอิงย้อนหลังและหน่วยที่ถูกอ้างอิงก็มีอยู่เพียงอย่างละหนึ่งหน่วยเท่านั้น การเชื่อมโยงความหมายก็ทำได้ง่ายเข้า และเป็นไปไค้ที่สาเหตุนี้จะทำให้ผลความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังของนักเรียนออกมาค่อนข้างดีกว่าผลของการวิจัยนี้

2. จากผลการวิเคราะห์ความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดหน่วยอ้างอิง (reference) พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนเข้าใจหน่วยอ้างอิงประเภท Demonstrative reference มากกว่าหน่วยอ้างอิงชนิดอื่น อาจจะเป็นเพราะลักษณะของหน่วยอ้างอิงชนิดนี้ ง่ายต่อความเข้าใจและนักเรียนก็คุ้นเคยตลอดจนได้รับการสอนเกี่ยวกับ here, there etc. มาเป็นอย่างดี จึงสามารถจับคู่ความหมายระหว่างหน่วยอ้างอิงย้อนหลังและหน่วยที่ถูกอ้างอิงได้ดีกว่าหน่วยอ้างอิง (reference) ชนิดอื่น ๆ บอร์มูธ และคณะ (Bormuth et. al) ก็พบว่านักเรียนมีความเข้าใจ pro verb / there (บอร์มูธ จัด "there" เข้าในกลุ่ม pro verb ในขณะที่ ฮัลลิเกย์ และฮาซาน จัดอยู่ในกลุ่ม demonstrative reference) ได้ในระดับดี คือ สามารถตอบได้ถูกต้องโดยเฉลี่ย 83.2 %¹ ทั้งนี้ยกเว้นคำว่า "this" ซึ่งเป็น Demonstrative reference ที่นักเรียนเข้าใจน้อยที่สุด ซึ่งอาจจะมาจากลักษณะของคำว่า "this" เองที่ยากต่อการตีความเพราะต้องอาศัยการสรุปความ

¹Bormuth et al. "Children's Comprehension...", p. 354.

จากหน่วยที่ถูกอ้างอิงซึ่งอาจมีความยาวเป็นประโยค อัจฉราพรรณ¹ ก็พบว่านักเรียนมีความเข้าใจ inclusive anaphora (เพียรสันและจอห์นสัน จัก "this" เข้าในกลุ่ม inclusive anaphora ส่วน อิทธิเกย์ และฮาซาน จักอยู่ในกลุ่ม demonstrative reference) เป็นอันดับสุดท้าย

Personal reference เป็นหน่วยอ้างอิงที่นักเรียนมีความเข้าใจรองลงมาแต่ก็ยังไม่อยู่ในขั้นที่น่าพึงพอใจ การวิจัยครั้งนี้สนับสนุนการวิจัยของบอร์มูทและคณะ (Bormuth et. al) ที่พบว่านักเรียนเข้าใจ personal reference เป็นอันดับสุดท้าย คือสามารถตอบได้ถูกต้องเป็นร้อยละ 64.5 %² เมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้งเราจะพบว่า personal reference (I, he, she, them etc.) เป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยมากที่สุด และเป็นสิ่งที่นักเรียนใช้สื่อสารทางการพูดหรือเขียนมากที่สุดด้วย แต่ในการตีความ หรือ หาความหมายซึ่งกระจายอยู่ในข้อความให้กับหน่วยอ้างอิงชนิดนี้ นักเรียนก็ยังมีความยากในการเชื่อมโยงความหมายของ personal reference กับหน่วยที่ถูกอ้างอิง เท่าเทียมกับหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดอื่น ๆ การที่นักเรียนมีความคุ้นเคยและถูกฝึกให้รู้จักเฉพาะการใช้หน่วยอ้างอิงชนิดนี้ มิได้หมายความว่านักเรียนจะสามารถตีความได้ก็ด้วย

Comparative reference เป็นหน่วยอ้างอิงที่นักเรียนมีความเข้าใจน้อยที่สุดทั้งในประเภทหน่วยอ้างอิง (reference) ด้วยกัน และในหน่วยอ้างอิงย้อนหลังทั้งหมด ทั้งนี้เพราะ comparative reference มิได้มีลักษณะใด ๆ ที่คล้ายสรรพนาม (pronoun-like) เลย นอกจากนั้นนักเรียนยังไม่สามารถใช้สิ่งชี้แนะทางความหมาย (semantic cues) เช่น woman-human, female, here-location, near ช่วยในการหาความหมายได้เลย นักเรียนต้องสืบหาความสัมพันธ์ของความหมายโดยอาศัยการพิจารณาอย่าง

¹ อัจฉราพรรณ คควนิช, "ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับ Anaphora....,"

² Bormuth et. al, "Children's Comprehension....," p. 354.

ละเอียดรอบคอบจึงจะเข้าใจ และแปลความหมายหน่วยอ้างอิงชนิดนี้ได้ หน่วยอ้างอิงชนิดนี้จึงค่อนข้างยาก และต้องอาศัยการชี้แนะและการฝึกจากครูผู้สอน

3. จากผลการวิเคราะห์ความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดคำไว้ในฐานที่เข้าใจ (ellipsis) พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนเข้าใจ nominal ellipsis ซึ่งเป็นการลดคำนามมากกว่าการลดหน่วยในอนุประโยคหรือการลดอนุประโยคทั้งอนุประโยค (clausal ellipsis) ทั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจากการลดหน่วยคำนามเพียงหน่วยเดียวย่อมจะง่ายกว่าการลดหน่วยหลายหน่วย หรือหน่วยทั้งหมดในอนุประโยค ส่วนการลดคำกริยา (verbal ellipsis) เป็นการลดคำที่นักเรียนมีความเข้าใจน้อยกว่าการลดคำชนิดอื่น ๆ โดยเฉพาะในการลดคำกริยาแบบประธานและกริยาช่วย (operator ellipsis) นักเรียนเข้าใจได้ถูกต้องน้อยกว่าการลดกริยาหลัก (lexical ellipsis) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการลดกริยาหลักประธานและส่วนอื่น ๆ ในอนุประโยคยังคงเดิม คงมีแต่กริยาหลักเท่านั้นที่หายไป ส่วนในการลดประธานและกริยาช่วยนั้น ประธานซึ่งเป็นผู้แสดงอาการกระทำก็ไม่ปรากฏ อีกทั้งกริยาหลักซึ่งเป็นประธาน (head) ของหน่วยที่ถูกลดคำแล้วก็ยังมีลักษณะตรงข้าม (contrast) คือเป็นกริยาหลักตัวใหม่ ซึ่งมีความหมายต่างไปจากกริยาหลักในประโยคเดิม ดังในตัวอย่าง เช่น Has Jane been crying? No, laughing. จึงเป็นการเพิ่มความยาก และสับสนในด้านความเข้าใจให้กับนักเรียน

4. จากผลการวิเคราะห์ความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดคำแทน (substitution) พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนเข้าใจการใช้คำแทนคำนาม (nominal substitution) มากกว่าคำแทนชนิดอื่น ๆ รองลงมาคือ การใช้คำแทนกริยา (verbal substitution) และการใช้คำแทนอนุประโยค (clausal substitution) อาจจะเป็นเพราะว่าคำแทนทั้งสามชนิดนี้มีความยากง่ายเรียงลงมาตามลำดับ คือ nominal substitution มีความเป็นสรรพนาม ซึ่งง่ายต่อการเข้าใจ และสามารถชี้สิ่งชี้แนะทางไวยากรณ์เช่น พจน ช่วยในการเชื่อมโยงความหมายได้ verbal substitution มีความยากเพิ่มขึ้นเพราะอาจแทนกริยารวมทั้งหน่วยอื่น ๆ ด้วย จึงต้องอาศัยความรอบคอบและความสามารถในการพิจารณาที่ลึกซึ้งขึ้น Clausal substitution มีความยากกว่าคำแทนทั้งสองชนิด

ที่กล่าวมาแล้ว เพราะไม่มีลักษณะคล้ายสรรพนามแต่อย่างใดและต้องอาศัยความรอบคอบในการพิจารณา และสรุปความหมาย จึงจะสามารถเข้าใจได้

5. จากผลการวิเคราะห์ความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิด เครื่องผูกพันทางศัพท์ (lexical cohesion) พบว่า นักเรียนเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดนี้มากกว่า หน่วยอ้างอิง การละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ และ คำแทน อาจจะเป็นเพราะว่าหน่วยอ้างอิงย้อนหลังทั้งสามชนิดดังกล่าวข้างต้นเกิดในสภาพประโยคที่มีความผูกพันทางไวยากรณ์ (grammatical cohesion) ต่อกัน นักเรียนต้องอาศัยการพิจารณาหน่วยหลายหน่วยใน โครงสร้างทางไวยากรณ์ประกอบในการหาความหมายให้กับหน่วยอ้างอิงย้อนหลังเหล่านั้น แต่สำหรับความผูกพันทางคำศัพท์ (lexical cohesion) ซึ่งเกิดจากการเลือกใช้คำศัพท์ (vocabulary) ซึ่ง อาจจะมีความหมายสัมพันธ์กันในทางใดทางหนึ่งคือ ความหมายเหมือนหรือคล้ายกัน ความหมายครอบคลุม หรือ เป็นคำที่มีความหมายโดยทั่วไป ย่อมไม่ก่อให้เกิดความสับสนแก่นักเรียนเท่ากับความผูกพันทางไวยากรณ์ เพราะระดับหน่วยคำซึ่งเป็นระดับย่อยย่อมมีความง่ายและซับซ้อนน้อยกว่า ระดับไวยากรณ์ของประโยคซึ่งเป็นระดับที่ใหญ่กว่า นอกจากนั้นนักเรียนยังอาจอาศัยการให้ความหมายซึ่งปรากฏอยู่ในตัวคำศัพท์ทั้งที่เป็นหน่วยอ้างอิงย้อนหลังและหน่วยที่ถูกอ้างอิง จึงทำให้สามารถจับคู่ความหมายหรือโยงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยคำทั้งสองได้อย่างค่อนข้างง่าย

จากการพิจารณาความเข้าใจหน่วยผูกพันทางศัพท์ทั้ง 3 ชนิด พบว่านักเรียนเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังที่เป็นการใช้คำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกับคำที่ถูกอ้างอิง (synonym/near synonym) มากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนคุ้นเคย และถูกฝึกให้รู้จักใช้คำที่มีความหมายเหมือนหรือตรงกันข้ามอยู่แล้วในสภาพการเรียนการสอนอ่านในปัจจุบัน นักเรียนจึงเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดนี้ได้มากกว่าหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดอื่น ๆ การที่นักเรียนเข้าใจการใช้คำที่มีความหมายครอบคลุมชนิดหรือประเภท (superordinate) ได้มากกว่าการใช้คำที่มีความหมายโดยทั่วไป (general word) อาจจะเป็นเพราะว่า การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้าง ครอบคลุมคำศัพท์อื่น ๆ ได้หลายตัว เช่น "stuff" สามารถใช้แทนคำนามนับไม่ได้ที่ไม่ใช่สัตว์ (inanimate concrete mass) ได้ทั้งหมด ย่อมทำให้เกิดความยุ่งยากสับสนในการเชื่อมโยงความหมาย มากกว่าการเชื่อมโยงความหมายของคำ

"car" ซึ่งครอบคลุมความหมายคำจำนวนน้อยเช่น Toyota, Jaguar, Fiat etc. อาจพูดได้ว่าคำที่มีความหมายครอบคลุมกว้างหรือเป็นความหมายทั่ว ๆ ไป ย่อมยากต่อความเข้าใจหรือเชื่อมโยงความหมาย มากกว่าคำที่มีความหมายครอบคลุมเพียงชนิดหรือประเภทเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์และการอภิปรายผลถึงความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังในการอ่านข้อความที่ต่อเนื่องที่เชื่อมโยงกันด้วยหน่วยอ้างอิง คำแทน การละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ และเครื่องหมายทางศัพท์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

1.1) ในการสอนอ่านครูไม่ควรเน้นเฉพาะความหมายของศัพท์รายคำหรือไวยากรณ์ของแต่ละประโยคในข้อความ แต่ควรเน้นและชี้แนะให้นักเรียนได้รู้จักสัมพันธ์ประโยคต่าง ๆ ในข้อความที่อ่านให้เป็นข้อความที่มีใจความต่อเนื่องเชื่อมโยง จนเป็นหน่วยความคิดที่มีความหมายสมบูรณ์และสื่อความได้ ครูควรเน้นให้นักเรียนเข้าใจว่าประโยคต่าง ๆ ในข้อความย่อมมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ความหมายของประโยคหลังย่อมมีความสัมพันธ์กับความหมายของประโยคที่มาก่อนหน้า

1.2) ในการสอนให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ครูควรเน้นให้นักเรียนได้รู้จักสังเกต และเชื่อมโยงความหมายระหว่างหน่วยอ้างอิงย้อนหลัง กับ หน่วยที่ถูกอ้างอิง และเน้นให้นักเรียนได้ตระหนักว่าเขาไม่สามารถจะแปลความหมายของหน่วยบางหน่วยในข้อความได้อย่างถูกต้อง ถ้าไม่มีการอ้างอิงไปถึงหน่วยอีกหน่วยหนึ่งซึ่ง เป็นต้นตอของความหมาย

1.3) ในการสอนอ่าน ผู้สอนควรตั้งคำถามเพื่อวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการอ้างอิงย้อนหลังประกอบคำย่ เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนเข้าใจความหมายของหน่วยอ้างอิงย้อนหลังได้ถูกต้องเพียงใด เพราะความเข้าใจข้อมูลย่อยที่ถูกต้อง เท่านั้นที่จะนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้อย่างถูกต้อง การตั้งคำถามเฉพาะใจความหลักของเรื่องแต่เพียงอย่างเดียวจะเป็นการฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ทำให้นักเรียนขาดทักษะในการอ่านเพื่อรายละเอียด หรือ เพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องใช้มากในการ

อ่านตำรา หรือ เอกสารสำคัญ ๆ

1.4) ครูผู้สอนควรจัดทำบทฝึกเกี่ยวกับความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังชนิดต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างเพียงพอ จนสามารถนำเอาความรู้และทักษะนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจในการอ่าน เพราะจะเห็นว่า การที่เราฝึกให้นักเรียนรู้จักคำที่มีความหมายเหมือนกัน และตรงกันข้ามช่วยให้นักเรียนเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิด synonym มากที่สุด

1.5) การอ่านเป็นขบวนการที่เกิดภายในสมองของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูสามารถทราบได้ก็เพียงผลที่ว่านักเรียนไม่เข้าใจ หรือ เข้าใจบทเรียนหรือหนังสือที่อ่านมากนักเพียงใด ครูไม่สามารถมองเห็นขบวนการทางความคิด หรือ การเชื่อมโยงข้อมูล ในขณะที่อ่านได้ แต่ครูสามารถดึงหน่วยอ้างอิงย้อนหลังที่สำคัญ ๆ ที่ปรากฏในบทเรียนหรือหนังสือนั้น ๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถามขึ้นใช้เองโดยอาศัยแนวของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อวินิจฉัยหาข้อบกพร่องในการอ่านซึ่งอาจเป็นผลมาจากความไม่เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคแบบการอ้างอิงย้อนหลัง เมื่อครูทราบว่านักเรียนบกพร่องในจุดใด จะได้อธิบายเรื่องนั้น ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียนดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดทำแบบเรียนเกี่ยวกับการอ่าน

2.1) ในการเขียนแบบเรียนสำหรับนักเรียนตามระดับชั้นนั้น ผู้เขียนควรได้ระมัดระวังในเรื่องระดับความยากง่ายของหน่วยอ้างอิงย้อนหลัง และหน่วยที่ถูกอ้างอิงที่ปรากฏในข้อความ หน่วยอ้างอิงย้อนหลังบางประเภท เช่น comparative reference อาจจะเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนระดับชั้นต่ำ ๆ ซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ในการตีความหรือสรุปความ หนึ่งหน่วยที่ถูกอ้างอิงที่อยู่ในประโยคซับซ้อน หรือแสดงความหมายโดยนัยคือ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน ก็อาจจะเป็นปัญหาและยากเกินไปสำหรับนักเรียนในระดับชั้นต่ำ ๆ

2.2) ผู้เขียนควรเรียบเรียงความคิดของตนอย่างคิ ดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค และ การอ้างอิงย้อนหลัง ที่ชัดเจนและไม่สับสน เพราะในทางกลับกันนักเรียนจะได้อาศัยความสัมพันธ์เหล่านี้ในการตีความเพื่อความเข้าใจเรื่องทีอ่าน การสื่อสารระหว่างผู้ส่งและผู้รับก็จะถูกต้องตรงกัน

2.3) ความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังในหนังสืออ่านประกอบนั้นควรชัดเจน และง่ายกว่าในหนังสือแบบเรียนที่ใช้ภายในห้องเรียน เพราะหนังสืออ่านประกอบเป็นหนังสือที่นักเรียนต้องอ่านด้วยตนเอง ไม่มีครูคอยช่วยเหลือชี้แนะความสัมพันธ์ต่าง ๆ ให้ เมื่อนักเรียนสามารถติดตามเรื่องได้อย่างเข้าใจโดยไม่มีความสงสัยในหน่วยบางหน่วยจะช่วยให้ นักเรียนมีทัศนคติที่ดี และรักการอ่านภาษาอังกฤษ

2.4) ผู้เขียนควรบรรจุคำถามหรือหมึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังไว้ท้ายบท หรือท้ายเล่ม เพิ่มเติมจากคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะในด้านนี้ให้กับนักเรียน และครูผู้สอนก็จะได้นำไปใช้ฝึกนักเรียนได้อย่างสะดวก นอกจากนั้นยังจะเป็นการช่วยให้นักเรียนในแต่ละโรงเรียนได้รับการฝึกฝนในเรื่องนี้อย่างทัดเทียมกันด้วย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

3.1) ควรบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังไว้ในประมวลการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ครูเรียนผู้สอนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ้างอิงย้อนหลังที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน

3.2) ควรจัดอบรมครูผู้สอนการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่าง ๆ ในข้อความ เพื่อที่ครูจะได้เปลี่ยนทัศนคติทางการสอนจากการเน้นเพียงแค่ระดับคำ และประโยค มาสู่ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ตลอดจนจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ระหว่างประโยค และความรู้ในเรื่องการอ้างอิงย้อนหลัง ซึ่งครูจะได้นำความรู้นี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษ

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

4.1) ควรมีการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับนี้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ เพื่อพิจารณาว่านักเรียนเหล่านั้นมีปัญหาในความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดใดบ้าง เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณาในการจัดสอนซ่อมเสริม หรือ การจัดบทฝึกเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน

4.2) ควรมีการวิจัยเรื่องเดียวกันนี้กับนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ กัน เพื่อพิจารณาความแตกต่างของความเข้าใจหน่วยอ้างอิงย้อนหลัง ซึ่งจะได้นำมาประกอบการพิจารณาความยากง่ายของหน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดต่าง ๆ เพื่อที่จะผลิตแบบเรียนสำหรับนักเรียนในระดับชั้นนั้น ๆ ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4.3) ควรมีการวิจัยเรื่องเดียวกันนี้กับนักเรียนเพศหญิง และเพศชาย เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายว่าจะมีผลต่อความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังหรือไม่

4.4) ควรมีการวิจัยโดยใช้หน่วยอ้างอิงย้อนหลังชนิดใดชนิดหนึ่งเพียงชนิดเดียว หรือเพียงตัวเดียว แต่มีการวางในตำแหน่งใกล้ กลาง และไกล จากหน่วยที่ถูกอ้างอิง ทั้งนี้ โดยควบคุมความหมายของหน่วยอื่น ๆ ในประโยค และ ข้อความให้มีความยากง่ายพอ ๆ กัน เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างระหว่างตำแหน่งของหน่วยอ้างอิงย้อนหลังมีผลต่อความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่

4.5) ควรมีการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังในการอ่าน กับ ความสามารถในการใช้การอ้างอิงย้อนหลังในการเขียนข้อความภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย